

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-4-100
Karar Sayısı : 14-06/115-54
Karar Tarihi : 12.02.2014

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Kenan TÜRK (İkinci Başkan)
Üyeler : Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER : Selvi KOCABAY, Tuğba YILMAZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - S.S.121 Nolu Yenimuhacir Minibüsçüler Otobüsçüler Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi
Yenimuhacir Beldesi Keşan Edirne

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Edirne Keşan Yenimuhacir Belediyesi
Yenimuhacir Beldesi Keşan Edirne

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Edirne ili Keşan ilçesine bağlı Yenimuhacir beldesi ile Keşan arasında yolcu taşımacılığı yapan Yenimuhacir Belediyesi'nin, bilet fiyatlarında indirim yaparak ve aynı saatlerde sefer düzenleyerek, aynı güzergâhta yolcu taşımacılığı yapan S.S. 121 Nolu Yenimuhacir Minibüsçüler Otobüsçüler Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi'nin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- 2009 yılında Edirne ili ile Yenimuhacir beldesi arasında yolcu taşımacılığı yapmak üzere, S.S. 121 Nolu Yenimuhacir Minibüsçüler Otobüsçüler Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi (121 NOLU MTK)'nin kurulduğu, ancak bölgenin Belediye Başkanı tarafından kooperatifi yasal olmadığı ve çalışamayacağı bildirildiği, bunun üzerine kooperatife zabıtalardan ceza kesildiği ancak konu mahkemeye taşındığında cezaların iptal edildiği,
- Yenimuhacir Belediyesi her saat başı, 121 NOLU MTK ise yarım saatte bir sefer düzenlerken, Belediye'nin kooperatifle aynı saat dilimlerinde araç kaldırmaya başladığı, bu durum sonrasında 121 NOLU MTK'nin çok az yolcu ile on beş dakikada bir sefer düzenlemek zorunda kaldığı,
- Yenimuhacir Belediyesi tarafından son dört yıl içinde yolcu bilet fiyatlarında hiçbir değişiklik yapılmamasına rağmen bilet fiyatlarının 1,5 TL'den 1,00 TL'ye düşürüldüğü,
- Bu durum bölge kaymakamlığına bildirildiğinde ise belediyenin resmi kurum olmasından dolayı sorunun iki tarafın arasında çözülmesi gerektiğinin bildirildiği

belirtilmiş, Yenimuhacir Belediyesi'nin mezkur uygulamalarının 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil ettiği iddia edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 11.11.2013 tarih ve 7564 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 04.12.2013 tarihli ve 2013-4-100/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 19.12.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 13-71/981-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 29.01.2014 tarih ve 2013-4-100/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; önaraştırma konusuna ilişkin olarak Yenimuhacir Belediyesi hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) İddia konusu uygulama, hakkında inceleme yürütülen Yenimuhacir Belediyesi'nin sunduğu karayolu ile yolcu taşımacılığı hizmetlerine ilişkindir. Bu çerçevede ilgili ürün pazarı, karayolu ile yolcu taşımacılığı pazarı olarak belirlenmiştir. Şikâyet konusu uygulamanın Yenimuhacir beldesi ile Keşan arası şehir içi yolcu taşımacılığı güzergâhında gerçekleştiriliyor olması sebebiyle ilgili coğrafi pazar, Yenimuhacir-Keşan arası karayolu ile yolcu taşıma güzergâhı olarak tespit edilmiştir.
- (6) Şikâyet başvurusu, Edirne ilinin Keşan ilçesine yedi km mesafede bulunan ve yaklaşık 2.000 nüfuslu Yenimuhacir beldesi ile Keşan arasındaki şehir içi yolcu taşımacılığı hizmetine ilişkindir. Başvuruda, söz konusu güzergâhta yolcu taşımacılığı yapan Yenimuhacir Belediyesi'nin bilet fiyatlarında indirim yapmak ve aynı saatlerde sefer düzenlemek suretiyle, aynı güzergâhta yolcu taşımacılığı yapan 121 NOLU MTK'nın faaliyetlerini zorlaştırdığı ve 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddia edilmiştir.
- (7) Yenimuhacir Belediyesi'nin şikâyet konusu faaliyetlerinin iktisadi faaliyet olduğu, bu sebeple Yenimuhacir Belediyesi'nin Kanun'un 3. maddesi çerçevesinde teşebbüs niteliğini taşıdığı ve uygulamalarının 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebileceği anlaşılmıştır.
- (8) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi "Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması" nı yasaklamaktadır. Söz konusu madde kapsamında kötüye kullanma olarak kabul edilen eylemlerden biri, hâkim durumdaki teşebbüslerin mevcut veya potansiyel rakiplerini pazar dışına çıkarmak veya disipline etmek gibi amaçlarla, belirli bir dönemde maliyetinin altında satış fiyatı belirleyerek zarar etmeyi kabul ettiği, rekabet karşıtı bir fiyatlandırma stratejisi olan yıkıcı fiyat uygulamasıdır. Bunun yanı sıra, hâkim durumdaki teşebbüslerin fiyat dışı uygulamalarla da rakiplerini pazar dışına çıkarmaları ve bu şekilde hâkim durumlarını kötüye kullanmaları mümkündür. Yenimuhacir Belediyesi'nin başvuru konusu uygulamalarının bu çerçevede değerlendirilmiştir.
- (9) Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde herhangi bir teşebbüs faaliyetinin hâkim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilebilmesi için öncelikle, incelemeye konu teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda olup olmadığının tespit edilmesi gerekmektedir.
- (10) 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde hâkim durum, "belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü" olarak tanımlanmıştır. Hâkim durum tespitinde, incelemeye konu teşebbüs ve rakiplerinin ilgili pazardaki pazar payları, pazarın yapısı, potansiyel rekabet, pazara giriş engellerinin bulunup bulunmadığı, pazardaki yasal düzenlemeler gibi unsurlar önem arz etmektedir.
- (11) Dosya kapsamındaki bilgilerden pazar yapısına ilişkin olarak, araç koltuk kapasitesi bazında Belediye'nin (.....), 121 NOLU MTK'nın ise (.....) oranla yakın pazar paylarına sahip oldukları, taşınan yolcu sayısı bakımından ise Belediye'nin daha yüksek pazar payına sahip olmasına karşın ilgili pazarda yalnızca iki teşebbüsün faaliyet gösterdiği anlaşılmıştır.
- (12) Pazara giriş koşullarına ilişkin olarak ise, karayolu ile yolcu taşımacılığı faaliyetinin, araç alımı dışında önemli bir yatırım maliyeti içermeyen, bu anlamda potansiyel rekabetin

yüksek olduğu bir hizmet türü niteliğini taşıdığı, bu çerçevede, Yenimuhacir-Keşan arasında yolcu taşımacılığı yapabilmek için gerekli yatırımların gerçekleştirilmesinin ardından, Karayolu Taşıma Kanunu ve Yönetmeliği'nde gerekli görülen şartların yerine getirilerek Ulaştırma Bakanlığı'ndan D4 türü yetki belgesinin alınması gerektiği anlaşılmıştır. Öte yandan, söz konusu koşulların pazara girişe önemli bir engel teşkil etmediği değerlendirilmiştir.

- (13) Ayrıca, Yenimuhacir beldesi halkının çoğunluğunun tarım ve hayvancılıkla geçindiği ve gelirlerinde önemli azalma olduğu, günlük ihtiyaçlarını karşılamak için sık sık Keşan'a gidip gelmek zorunda kaldıkları, bilet fiyatlarının belde halkı için önemli bir maliyet içermesi nedeniyle Belediye'nin 2008 yılından itibaren bilet fiyatlarında bir değişiklik yapmadığı ve bu durumu gözeterek mevcut fiyatları uygulamak zorunda kaldığı bilgisi edinilmiştir.
- (14) Dosyada yer alan bilgilerden, Yenimuhacir-Keşan arası yolcu taşımacılığı pazarının yapısı gereği Yenimuhacir Belediyesi'nin pazarda hâkim durumda olmadığı ve uygulamalarının kötüye kullanma niteliğini taşımadığı kanaatine varılmıştır.
- (15) Bu hususlar çerçevesinde, dosya konusuna ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.